

PLAN FÖR EN SAMSKAPANDE WORKSHOP

Ett interaktionellt
förhållningssätt till
gruppsammanhållning

PLAN FÖR EN SAMSKAPANDE WORKSHOP

Ett interaktionellt förhållningsätt till gruppsammanhållning

De l'art et d'autre, Paris, Frankrike
Museum of Fine Arts of Budapest, Ungern
Linköpings universitet, Sverige

Asta Cekaite
Karin Domeij
Augustin Lefebvre
Krisztina Macsay
Julia Nyikos
Szilvia Zaray

2022

COOBA | learning to **C**ommunicate
and **c**ollaborate through
Bodily expression and **A**rt

 MUSEUM OF
FINE ARTS, BUDAPEST

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

 LINKÖPING
UNIVERSITY

Innehållsförteckning

Samspela och skapa: en aktivitet för att främja gruppsammanhållning	7
Workshopens behov och mål	7
Handbokens innehåll	7
1. Vad är gruppsammanhållning?	7
Ett interaktionellt förhållningssätt till gruppsammanhållning	9
2. Hur kan man organisera aktiviteten för gruppsammanhållning i samspelssituationer	9
3. Innan du börjar aktiviteten	10
3.1. Skapa ett säkert utrymme för uttryck	11
3.2 Förberedelsearna	11
3.2.1 Beskriva ett möte	11
3.2.2 En bild för att starta en diskussion	11
3.2.3 Karaktärer som ska beskrivas	12
3.2.4 Djur som man kan beskriva	12
3.2.5 Kulturella variationer av djursymbolism	12
4. Aktiviteter för att arbeta med den tvärkulturella dimensionen av djursymbolik	13
4.1 Affinitetscirkel	13
4.2 Överenskommelse och oenighet	13
4.3 Uttryck, talesätt, ordspråk om djur	14
5. Huvudaktiviteten: Interagera och skapa	14
5.1 Ett viktigt möte	14
5.2 Dela din berättelse	15
5.3. Förvandla berättelserna till några nyckelord	15
5.4 Omvandla nyckelord till djur	15
5.5 Hitta ett djur/flera djur som passer till varje berättelse	16
5.6 Hybridvarelser	16
5.7 Samla hybridvarelserna till ett kollektivt collage	17
6. Utvärdera kommunikation, samarbete och gruppsammanhållning	17
7. Anpassningsförmåga: att utföra aktiviteten på främmande språk eller med grupper med begränsad literacitet	18
Bibliografi	19
Bilagor	20

Samspela och skapa: en aktivitet för att främja gruppsammanhållning

Workshopens behov och mål

Handboken omfattar en detaljerad plan för en aktivitet skapad att främja gruppsammanhållning. Aktiviteten gör det möjligt för deltagarna att träffas, samspela, och dela erfarenheter med varandra. Aktiviteten ska bidra till att deltagarna lär känna varandra och genomför ett gemensamt arbete under mötets gång.

Aktiviteten utformades främst för att skapa möjligheter för människor från olika bakgrunder, generationer och professioner att lägga grunden till en varaktig och ömsesidig relation, även om deras respektive bakgrund kan tyda på stora skillnader.

Aktiviteten svarar därför mot behoven hos grupper som försöker skapa gruppsammanhållning. En sådan grupp kan skapa och utveckla sina relationer även i andra sammanhang, såsom i föreningar eller yrkesgrupper. Aktiviteten kan även användas i redan befintliga grupper, i syfte att bidra med ny gruppdynamik eller för att stärka relationen mellan gruppens medlemmar.

Handbokens innehåll

Handboken börjar med en sammanfattning av den senaste forskningen om gruppsammanhållning.

Kapitel 1 beskriver konceptuella riktlinjer för att handledare ska kunna bedöma hur väl aktiviteten fungerar. Kapitel 2 förklarar hur varje steg i aktiviteten bidrar till att skapa gruppsammanhållning, samt de kommunikationsförmågor som kan mobiliseras i gruppen genom utförandet av aktiviteten. I kapitel 3 föreslår vi inledande aktiviteter som gör det möjligt för gruppen att på ett lekfullt sätt upprätta uppföranderegler och etablera gruppens första kontakt. Kapitel 4 beskriver aktiviteter som gör det möjligt för deltagare att bli medvetna om djursymbolismens polysemi och interkulturell variation av möjliga tolkningar. Kapitel 5 presenterar en sammanhållningsaktivitet. Kapitel 6 presenterar ett frågeformulär som gör det möjligt för handledare att granska och bedöma gruppaktiviteten och identifiera principer som gruppmedlemmarna använder för att interagera och bygga gruppsammanhållning. I kapitel 7 föreslår vi hur man kan anpassa aktiviteterna för andra typer av lärande, såsom lärande av främmande språk. Slutligen finns det bibliografiska referenser av de teoretiska aspekterna, samt olika grafiska resurser som kan användas i den kreativa delen av verksamheten.

1. Vad är gruppsammanhållning?

I det här kapitel finner läsaren en forskningsöversikt av studier som beskriver olika komponenter av gruppsammanhållning. Detta kommer att hjälpa handledare, yrkesverksamma eller volontärer som implementerar denna aktivitet genom att uppmärksamma de sociala och psykologiska element som kännetecknar gruppmedlemmarna.

Forskning om grupsammanhållning skiljer generellt mellan sammanhållningens socioaffektiva dimensioner och funktionella dimensioner (Oberlé, 2016).

Generellt sett motsvarar den socioaffektiva dimensionen gruppens upplevda attraktionskraft hos sina egna medlemmar. Forskning identifierar olika typer av intressen och attraktion, exempelvis intresse för gruppaktivitetens mål, gruppmedlemmars metodintresse eller intresse att tillhöra gruppen (Ibid.: 63). Dessa olika intressen kan leda till att gruppmedlemmarna blir känslomässigt involverade i sin grupp. Gruppens sammanhållning beror på medlemmarnas kollektiva känslor.

Den funktionella dimensionen motsvarar å ena sidan fördelningen av rollerna i utförandet av gruppens uppgifter och å andra sidan organisationen av dess ledarskap (Ibid.: 65).

Rollfördelningen i utförandet av gruppens uppgifter kan ha en positiv inverkan på gruppens sammanhållning om medlemmarna är överens om vad som förväntas av var och en och om deras olika roller kompletterar varandra. Om det inte finns någon överenskommelse kring hur man ska organisera rollfördelningen kan det påverka sammanhållningen i gruppen negativt. Ledarskap, å andra sidan, kan ha en positiv inverkan på grupsammanhållningen om det uppfattas som att ledarskapet tar hänsyn till varje medlem i gruppen (Ibid. 66).

Forskningen kvalificerar dessa element som intragrupsfaktorer, varvid gruppens sammanhållning i detta perspektiv förstås som enbart beroende av gruppen själv.

Problemet med denna typ av tillvägagångssätt är att den beaktar gruppen utan att ta hänsyn till dess sociala sammanhang. Gruppens medlemmar tillhör dock aldrig bara en grupp. Psykologen Henri Tajfel har visat att känslan av att tillhöra en eller flera grupper är kopplad till individens sociala identitet.

För Tajfel är individens sociala identiteter ett resultat av hans eller hennes uppfattning av att tillhöra vissa grupper. Denna tillhörighet är själv bärare av en emotionell mening (Tajfel 1972). Individer tenderar att identifiera sig med grupper som förstärker individens egen självbild. Gruppen definieras i detta perspektiv av en delad känsla av tillhörighet (Oberlé 2016). Inom detta perspektiv definieras gruppen genom en upplevd delad känsla av tillhörighet hos gruppens medlemmar. En delad känsla av tillhörighet uppstår genom att individer kategoriserar sig själva (Abrams och Hogg, 2010) genom sin användning av stereotyper. Detta innefattas av att gruppmedlemmarna upplever likheter eller olikheter i relation till andra individer, jämför dem sinsemellan och jämför sig själv med dessa. Som ett resultat av dessa jämförelseprocesser kan intresselogiken leda till att individer självkategoriserar sig som tillhörande vissa grupper, snarare än andra.

Tajfels arbete beskriver grupsammanhållningen som en process som främst förklaras av varje medlems individualiserade, kognitiva engagemang.

Slutligen har forskning fokuserat på sambandet mellan att man följer normer och grupsammanhållning (Oberlé 2016: 72). Forskning har faktiskt visat att grupsammanhållning också är relaterat till att gruppens medlemmar delar gruppens normer kring förväntat beteenden, t.ex. verbala beteenden. Leon Festingers studier (1950) visade att gruppmedlemmar kan utöva press för att övertyga motvilliga medlemmar att anta gruppens normer.

Andra studier har tvärtom visat att konflikter i gruppen kan stärka dess sammanhållning och visa på en annan funktion av att individen följer normer för grupsammanhållning. Grupsammanhållning i detta fall skapar tillräcklig förtroenden för dess medlemmar som innebär att de kan uttrycka sina åsikter utan oro att bryta banden eftersom de har vetskap om att de kommer att återupprätta relationerna utan svårigheter när konflikten väl är löst (se Oberlé 2016: 76).

Forskning har som studerat relationen mellan norm och grupsammanhållning särskiljer alltså två typer av kohesion: kohesion genom enighet och konformitet /vs/ kohesion genom mångfald och skillnad (ibid.:77).

Ett interaktionellt förhållningssätt till gruppssammanhållning

Utöver de tillvägagångssätt som sammanfattades ovan kan vi lägga till COOBA-projektets interaktionella förhållningssätt till gruppssammanhållning.

Detta tillvägagångssätt, som härstammar från arbeten som analyserar användningen av språk i social interaktion föreslår en förståelse av hur en given grupp organiserar sitt deltagande som situationsbundet genom den information som medlemmarna gör relevant vid aktivitetens genomförande.

Gruppens attraktionskraft, de (kollektiva) känslorna, rollfördelningen, ledarskapet, kategoriseringarna och självkategoriseringarna, förhållningssätt till normer kan i olika utsträckning komma att påverka gruppens sammanhållning och huruvida gruppen gör dessa relevanta eller inte genom sina handlingar.

Detta tillvägagångssätt innebär att gruppssammanhållning ses som en social interaktiv process. Snarare än att identifiera redan existerande kriterier för hur gruppssammanhållning bör identifieras, öppnar ett interaktivt tillvägagångssätt upp för att se även oväntade sammanhållningsfaktorer som kan framträda i aktiviteten.

Det är av denna anledning som vi i COOBA, och i synnerhet i den här handboken, förespråkar aktiviteter som kommer att främja interaktionen inom gruppen, d.v.s. främja kommunikation genom att deltagarna lyssnar på varandra. Många undersökningar visar att social interaktion är en viktig plats för att lära sig nya färdigheter (Lefebvre 2022), för att förstärka dem, men också en plats för att bygga och utveckla social identitet (Greco, Mondada och Renaud, 2014).

2. Hur kan man organisera aktiviteten för gruppssammanhållning i samspelssituationer?

Aktiviteten som vi föreslår utgår från en typ av självkategorisering som varje medlem i gruppen genomför genom att berätta en personlig, positiv anekdot, ett bra minne eller en viktig upplevelse i hens liv eller personliga utveckling.

Varje deltagares val av en personlig anekdot utgör första steget i aktiviteten. Deltagarna ska undvika att berätta om traumatiska upplevelser, eller någon annan negativ upplevelse eller minne om sig själv eller andra. En viktig anledning är att aktiviteten som vi föreslår inte är terapeutisk. Syftet är snarare att skapa en trevlig stämning.

En annan anledning kan relateras till Goffmans arbete om det sociala ansiktet i samspelssituationer. Om exempelvis en deltagare håller ett tal där hen framstår på ett negativt sätt eller som sårbar skapar det en kollektiv känsla av pinsamhet hos de som deltar.

En personlig lättsam och rolig historia har fördel genom att den skapar en gemensam grund för hela gruppen. Genom att varje deltagare berättar om en personlig upplevelse kan varje person lära sig om den andres person, och dra slutsatser om varandra. En berättelse om en personlig upplevelse skapar alltså en grund för språkliga utbyten mellan individer som träffas för första gången. Även när det gäller bekanta kollegor kan detta bli ett tillfälle att visa viktiga aspekter om varandras liv som inte tidigare varit kända.

Aktivitetens andra steg består av att deltagarna delar sin berättelse med en mindre grupp av två andra personer. För att uppmuntra samspelet, och därmed möjligheten för varje person att ta ställning i gruppen genom att

förhålla sig till den, föreslår vi att varje deltagares berättelse rekonstrueras av den mindre gruppens medlemmar. De ska ställa öppna frågor. Detta steg gör det möjligt för varje person att arbeta med flera färdigheter: förmågan att ställa frågor, förmågan att lyssna på vad den andra personen har sagt, förmågan att dra slutsatser när man ställer nya frågor i relation till vad som just har sagts, samt att rekonstruera den andra personens berättelse. Detta skede innebär därför att man som deltagare ska lyssna på den andra personen, och använda strategier som leder till att man blir intresserad av den andra personen, ställer relevanta frågor och försöker förstå hen.

Aktivitetens tredje steg inbjuder deltagarna att använda samma interaktionella färdigheter när de delar berättelserna i andra mindre grupper. Den här gången återberättar deltagarna de berättelserna som hen tagit del av i tidigare steg utan att namnge personen som berättade det. Hen använder alltså förmågan att syntetisera och/eller omformulera. Deltagare kan också använda sin syntesförmåga genom att sammanfatta den nya berättelsen med tre nyckelord. Därefter ska deltagarna använda sina deduktions - kreativetsförmågor och tillsammans förhandla och komma överens om hur nyckelorden kan omvandlas till det mest relevanta djuret.

I ett följande steg, som leder till ett gemensamt genomförande av ett collage, framställer man i en ny grupp ett gemensamt objekt. Genom deltagandet i ett konstnärligt skapande av ett collage får deltagarna möjlighet att uttrycka sina känslor, att genomföra ett estetisk utforskande, att förhandla om det grafiska rummets drag osv. Kommunikationen bygger på att omfatta personliga element. Denna typ av deltagande erbjuder både möjligheten för deltagarna att ta initiativ i ett sammanhang där de kan förhålla sig till sina begränsningar, förhandla dem och fatta gemensamma beslut, samtidigt som de har möjligheter att utvärdera relevansen av sina val. Därför erbjuder konstnärliga aktiviteter särskilt lämpliga resurser för att skapa och genomföra en aktivitet som stöttar gruppsammanhållning.

Alla steg i denna aktivitet bjuder in deltagarna att prata med varandra, att lyssna på varandra, att upprepa varandras berättelser och sedan att omtolka dem. Samspelet i en gemensam aktivitet skapar med andra ord möjligheter att för deltagarna att uppleva en känsla av grupptillhörighet.

3. Innan du börjar aktiviteten

För att skapa bästa möjliga förutsättningar för mötet och aktiviteten föreslår vi att man börjar med en diskussion där gruppen kan fastställa relevanta uppföranderegler ("Skapa ett tryggt uttrycksutrymme"). Vi föreslår att handledaren väljer en kort aktivitet där deltagarna kan etablera en första kontakt på ett informellt sätt ("Förberedande aktiviteter").

3.1. Skapa ett säkert utrymme för uttryck

Deltagarna i denna workshop kommer att bli ombudda att dela personlig, men inte konfidentiell, information. För att skapa ett klimat där alla kan känna sig bekväma, föreslår vi att man anordnar en diskussion där deltagarna kan ta upp och förutse eventuella problem som kan uppstå under aktiviteten.

Diskussionsämne: Vilka är förutsättningarna för att alla ska känna sig trygga?

Följande frågor kan diskuteras i små grupper om två till tre personer och sedan ska man berätta dem för hela gruppen. Handledaren kan föreslå att en eller två deltagare ser till att varje deltagare kommer till tals och på så sätt underlätta diskussionen.

- Vad behöver du för att känna dig bekväm och kan uttrycka dig fritt?

- Vad är oacceptabelt när man genomför en gruppaktivitet?
- Vad ska man göra om en deltagare säger något sårande eller inte följer de regler man har kommit överens om? Hur löser man problemet och konflikten?
- Är det möjligt att uppföra sig på ett sätt som undviker konflikter inom gruppen?
- Finns det positiva sidor när det uppstår konflikter i gruppen? Finns det konflikter som bara har negativa aspekter för gruppen? Förklara.
- Enligt dig är det viktigt att lyssna på de andra och ta hänsyn till vad hen tycker när man bidrar till gruppens aktivitet?
- Vilka är förutsättningarna för att gruppmedlemmar kan arbeta tillsammans på ett jämlikt och inkluderande sätt?

Medan deltagarna talar ska handledaren notera huvudpunkterna. I slutet sammanfattar gruppen de punkter som tagits upp och ger sig vid behov en uppsättning regler att följa. Deltagarna eller handledaren skriver ned gruppregler på en tavla eller på ett stort papper som finns tillgängligt under hela aktiviteten.

3.2 Förberedelserna

Handledaren ska komma på olika korta aktiviteter som hjälper deltagarna bekanta sig med varandra innan de fortsätter till huvudaktiviteten. En eller flera av dessa aktiviteter kan genomföras som en förberedelse.

3.2.1 Beskriva ett möte

Deltagarna uppmanas att skriva på kort eller post-it-lappar de adjektiv som de associerar med ett möte de har upplevt eller upptäckt när de läste ett skönlitterärt verk. De ska skriva ett ord på varje kort.

Sedan, mitt på bordet, ska handledaren lägga ett papper med ett nyckelord (se "Förslag på nyckelord" nedan) och deltagarna lägger alla kort de tycker är lämpliga.

Deltagarna föreställer sig sedan två eller tre situationer som motsvarar dessa ordkombinationer, till exempel nyckelordet "professionellt möte" och adjektiven "osannolikt", "ärlig", "hemsk". Sedan berättar de om en situation av den här typen som de kan ha upplevt eller som de kan föreställa sig.

Om diskussionen inte börjar spontant eller om några deltagare monopoliserar samtalet, kan handledaren organisera en omgång och bjuda in deltagare att använda de adjektiv som andra föreslagit.

Flera omgångar är möjliga, deltagarna får tillbaka sina kort och handledaren lägger ett nytt nyckelord. Aktiviteten börjar om med utgångspunkt i samma adjektiv.

Vi föreslår nyckelorden: "professionellt möte", "intergenerationellt möte", "interkulturellt möte".

3.2.2 En bild för att starta en diskussion

Handledaren föreslår mellan 6 och 8 bilder till gruppen. Bilderna kan hämtas från tidningar eller vara reproduktioner av konstverk och föreställa stilleben, porträtt osv.

Handledaren ber deltagarna att välja den bild de upplever som mest inspirerande för att inleda en diskussion i ett möte med en kollega som de aldrig har träffat tidigare. Varje deltagare ska ha ett kort som förklarar deras val.

3.2.3 Karaktärer som ska beskrivas

Handledaren berättar en historia om en händelse eller ett beslut som kommer att ha en betydande inflytelse på den personens liv (se berättelsen nedan).

Därefter söker deltagarna tillsammans efter ord (adjektiv, begrepp osv.) som kännetecknar berättelsen och beskriver huvudpersonens handlingar.

Deltagarna uppmanas först att komma med vänliga ord, sedan mer kritiska eller negativa ord.

Övningen är till för att göra gruppen medveten om lämpliga och positiva språkvalet i huvudaktiviteten.

Övningen kan genomföras med hjälp av de olika karaktärerna och situationerna i berättelsen som vi föreslår för denna aktivitet:

Upptäckten av grottan i Lascaux

1940 upptäckte en ung man med namn Marcel Ravidat i ett hål bredvid ett träd i staden Montignac, i Dordogne när hans hund jagade en kanin. När han kastade sten för att få ut kaninen märkte han att hålet ledde till ett större hål. Några dagar senare kom han tillbaka till platsen med några vänner. De grävde i jorden och hittade en underjordisk utgång från slottet Lascaux som låg 500 meter från platsen. De gick in i grottan där de, i stället för att hitta slottets skatter, upptäckte djurmålningar på grottans väggar. De unga människens föräldrar påtalade händelsen för en pensionerad lärare som inte trodde på upptäckten och därför inte kom till platsen. Den första specialisten som slutligen kom att undersöka grottan först flera veckor efter dess upptäckt var abboten Henri Breuil, en historiker som vid tidpunkten var flykting och befann sig i Corrèze för att undkomma ockupationen.

3.2.4 Djur som man kan beskriva

Deltagarna får foton eller utklippta bilder på djur och arbetar i små grupper om 3-4 personer.

Varje grupp får olika uppsättning av djurbilder.

Handledaren ber dem att välja - efter ömsesidig överenskommelse - ett djur som bäst förkroppsligar ett koncept (se listan nedan), till exempel "uthållighet".

Sedan presenterar de olika grupperna deras val och förklarar det kort. Därefter jämför deltagarna tillsammans djuren de har valt.

Listan över föreslagna begrepp: "fet", "disciplinerad", "nyfiken".

Handledaren kan använda de djur som finns i bilagorna.

3.2.5 Kulturella variationer av djursymbolism

Under workshopen kommer deltagarna att uppmanas att associera djur med deras lagkamraters personliga berättelser.

Innan man börjar aktiviteterna är det viktigt att diskutera den kulturella dimensionen av djurrepresentationer. I själva verket, som alla typer av symbolik, varierar djurens symbolik mycket beroende på tid och kultur (Descola 2017). Philippe Descola påminner oss dessutom om att kulturella variationer i uppfattningen om djur ligger till grund för antropologins födelse som en vetenskaplig disciplin:

“Antropologi föddes ur gemensamma betraktelser: i många världsdelar under kolonialt styre verkade människor inte etablera särskilt tydliga skillnader mellan människor och djur, växter och andar, eller andra förmodade livsformer som fanns i miljön. Man kan säga att antropologin föddes ur behovet av att reda ut detta mysterium (...)” (Descola 2017:114).

För att undvika konflikter eller oavsiktligt sårande ord, föreslår vi några övningar för att bli medvetna om mångfalden av förhållningssätt och tolkningar man kan ha i relation till djur.

4. Aktiviteter för att arbeta med den tvärkulturella dimensionen av djursymbolik

4.1 Affinitetscirkel

Deltagarna står i en cirkel.

En av deltagarna flyttar till mitten och säger ett påstående om djur, t.ex. “Jag gillar katter”, “hundar är lojala” etc. De som håller med om denna mening flyttar till centrum.

De som håller med flyttar sig närmare cirkelns mitt. Ju närmare man kommer personen i centrum, desto mer instämmer man med påståendet.

Handledaren kan sedan bjuda in deltagarna att uttrycka sig om den ståndpunkt de valt att inta, till exempel “varför stannade du halvvägs till centrum?”, “om du höll dig på kanten, betyder det att du inte tycker att hundar är lojala eller att du inte har erfarenhet av hundar osv.?”

4.2 Överenskommelse och oenighet

Handledaren delar upp utrymmet i mitten eller radar upp två rader av stolar, eller om det finns soffor, mitt emot varandra.

Den ena är raden “Jag håller med”, den andra raden “Jag håller inte med”.

Handledaren säger en mening om djur och ber deltagarna att välja en stol i raden efter att de har tydliggjort deras position i förhållande till det nya uttalandet.

Sedan, en efter en, förklarar deltagarna sitt val. Om möjligt låter handledaren en spontan diskussion uppstå bland deltagarna utan att hen ingriper.

Föreslagna uttalanden:

- “Husdjur hör hemma utanför hemmet.”
- “Husdjur ska matas med familjens rester.”
- “Olika generationer tycker olika om husdjur.”
- “Man ska inte äta husdjur.”
- “Husdjur ska vara användbara för människor.”

4.3 Uttryck, talesätt, ordspråk om djur

Handledaren delar flera uttryck, talesätt och ordspråk om samma djur och diskuterar följande frågor med gruppen:

- Hur framträder djuret genom de olika uttrycken?
- Finns det relevanta eller motsägelsefulla egenskaper i de olika ordspråken?

Några exempel:

"Hundar skäller, husvagnen passerar"

"En hund som skäller biter sällan."

"Se upp för en tyst hund och stilla vatten."

"Varje hund har sin (lycko)dag." (Översättning av ett uttryck på engelska).

"Jag gillar grisar. Hundar ser upp till oss. Katter ser ner på oss. Grisar behandlar oss som jämlikar." - Winston Churchill

"Ge inte det som är heligt åt hundarna, och kasta inte era pärlor åt svinen; de trampar på dem och vänder sig om och sliter sönder er." Matteus 7:6, Bibel, 2000 översättning.

Deltagarna uppmanas sedan att skriva de djur-relevanta uttryck som de kommer att tänka på.

Om det finns tvåspråkiga deltagare i gruppen kan de introducera och översätta fraserna till deras modersmål.

Gruppen diskuterar uttrycken utifrån frågorna ovan, jämför dem och förklarar deras innebörd.

Därefter kan deltagarna på ett mer lekfullt sätt "hitta på" ordspråk med djur, det vill säga formulera korta meningar där ett djurs egenskaper konfronteras eller jämförs med en livssituation.

Slutligen försöker de andra deltagarna föreställa sig under vilka omständigheter detta nya uttryck skulle kunna användas.

5. Huvudaktiviteten: Interagera och skapa

5.1 Ett viktigt möte

Varje deltagare uppmanas att minnas ett viktigt möte från hens liv och som haft ett positivt inflytande på hens liv i efterhand. Mötet förstås i vid mening: det kan vara en händelse, upptäckten av ett föremål, en plats, en grupp, en sport, en gemenskap, men också ett möte med en person i en formell eller informell miljö, en resa, m.fl.

Varje deltagare skriver en kort beskrivning av detta minne på ett papper.

Handledaren klargör att målet med aktiviteten är att beskriva och dela ett positivt möte; deltagare förväntas inte dela med sig traumatiska eller intima berättelser osv.

Ett exempel från en av våra workshops:

Anna berättar hur hon, när hon arbetade på ett stort museum, kände ett behov av att gå tillbaka till skolan. Hon var redan över 35, hade två barn och ett heltidsjobb när hon tog beslutet att påbörja universitetsstudier för att studera konsthistoria. Universitetet var långt bort från hennes hem. Hon trivdes bra med studierna och hon genomförde utbildningen. Därefter kunde hon få befordran och bättre arbetsvillkor på ett museum.

5.2 Dela din berättelse

Deltagarna är indelade i grupper om 3 (om udda, en grupp på 2), så här: A, B, C / D, E, F / G, H, I.

Två medlemmar i en grupp (A och B) ska gissa historien om den tredje medlemmen (C) genom att ställa frågor (som en intervju).

C kan svara i hela meningar, men svaren måste vara exakta och konkreta. Om det är för svårt att ta reda på hela historien kan C berätta historien i en kortfattat form.

A och B ska ställa minst 5 frågor för att få mer information om berättelsen och dess sammanhang.

Efter att ha delat berättelserna försöker varje medlem komma ihåg historien om en av de andra två medlemmarna, som hen kommer att presentera för de andra deltagarna i aktivitetens nästa steg. Det kommer att finnas en "talesperson" för varje berättelse.

I vårt exempel: A är talesperson för Bs berättelse, B kommer att berätta Cs berättelse och C kommer att berätta As berättelse.

5.3. Förvandla berättelserna till några nyckelord

Grupperna blandas och fler grupper om 3 bildas utan två personer från de tidigare grupperna. Handledare planerar en snabb indelning av grupperna enligt deltagares antal. De nya grupperna kan vara sammansatta enligt följande: A, D, G/B, E, H/C, F, I/osv.

I de nya grupperna vänder sig talespersonen A ifrån medlemmarna D och G och berättar historien om det betydelsefulla mötet med B, hens tidigare gruppmedlem från steg B).

Vad är syftet med att prata frånvänt från de andra? Berättaren behöver vara mer exakt i sin beskrivning. Hen kan inte förlita sig på icke-verbala resurser. Lyssnarna måste vara uppmärksamma, som när man har ett telefonsamtal. Detta är ett sätt att skapa en situation där deltagarna är uppmärksamma på varandras tal.

Därefter finner D och G tillsammans tre nyckelord, adjektiv eller substantiv, som bäst beskriver historien de hörde om Bs liv.

A kan påverka deras val, D och G väljer nyckelorden enligt historien som A berättat.

Exempel på hur man kan fortsätta workshopen:

D och G kom på följande nyckelord för B:s berättelse (Anna):

Uthållighet, nyfikenhet, beslutsamhet

5.4 Omvandla nyckelord till djur

I detta steg ber handledaren deltagarna att välja två djur som representerar, symboliserar eller förkroppsligar Bs erfarenhet. Man utgår från de tre nyckelorden som valde i föregående steg.

D och G förklarar kopplingen de gjorde mellan djuren de valde och berättelsen som de fick höra.

I början av detta steg kan handledaren åter betona att de djur som man väljer ska representera en rättvis och

omtänksam tolkning av deras berättelse. Exempelvis är det lämpligt att välja ett djur som deltagarna gärna vill identifiera sig med.

5.5 Hitta ett djur/flera djur som passar till varje berättelse

När varje grupp har valt två djur för varje berättelse, samlas alla deltagare och varje deltagare ska välja de djur som passar deras berättelse (se listan med djur).

Varje deltagare kan godkänna eller motsätta sig valet av de djur som de andra väljer utifrån berättelsen.

Till exempel, om B inte kan hitta en länk mellan hens berättelse och ett eller flera av djuren, eller om B känner sig sårad, ska D och G i en mindre grupp ge nya förslag samtidigt som de inkluderar B och de kan eventuellt be hen om ytterligare information om hens berättelse.

Exempel på hur man kan välja djur:

Deltagarna valde hästen och ugglan för att symbolisera berättelsen. I deras förklaring sa de att de valde hästen för att en häst kan arbeta utan att tröttna och är mycket uthålligt, och ugglan enligt grekisk mytologi representerar visdom och kunskap.

5.6 Hybridvarelser

I detta skede börjar en manuell övning.

Två djur väljas för varje berättelse. Dessa två djur ska nu kombineras för att skapa en varelse, en hybrid. Det är deltagaren som berättade historien som djuren var förknippade med som skapar ett hybriddjur av de två djuren.

För att göra detta ombeds deltagarna att använda collageteknik.

I vårt exempel handlar det om att associera en häst och en uggle; man kan till exempel föreställa sig en hästs kropp med ett ugglehuvud, eller tvärtom, eller ändra hästen till uggleögon och förse den med fågelns vingar osv.

För att göra detta tillhandahåller handledaren ett brett urval av djurbilder eller djurfoton.

Flera olika djur från konstverk ingår i handbokens bilaga.

Varför ska man skapa hybridvarelser?

Förutom att introducera lekfulla och fantasifulla drag genom att skapa kreativa hybrida sammansättningar, kan man nyansera berättelsens tolkningar eller att ta avstånd från tolkningarna.

Tekniska anteckningar:

Om handledare eller deltagare vill använda andra bilder än de som finns i bilagan, ska man välja djurfoton av ungefär samma storlek. På detta sätt kan man ha en balanserad design.

Det är bäst att klippa ut djuren med stor precision, utan att lämna några rester av den ursprungliga bakgrunden. Det kommer att bidra till en bättre sammanhållning i produktion av den färdiga bilden (se nästa steg).

Material som behövs för detta steg: lim, sax, pennor, färger och penslar och ett stort urval av djurbilder.

5.7 Samla hybridvarelserna i ett kollektivt collage

Under detta steg arbetar hela gruppen tillsammans.

Handledaren tillhandahåller vitt papper (A1 eller A0 format) och reproduktioner av olika landskap i stort format (A3 eller A2)(se bilagor).

Deltagarna skapar tillsammans en miljö där de kan placera de tidigare urklippta delar av landskapet (berg, träd, sjöar, växter, moln etc.).

Sedan limmar deltagare dem på det vita stora pappret och placerar de olika hybridvarelserna som deltagarna har gjort.

Detta ger en möjlighet för deltagarna att fatta kollektiva beslut och samordna sitt arbete.

Handledaren bör så mycket som möjligt vara i bakgrunden och tillåta deltagarnas spontana diskussioner och den kollektiva beslutsprocessen.

När gruppcollaget är klart kan varje deltagare döpa om sitt hybriddjur och sammanfatta historien på nytt.

Material: vitt A0 eller A1 papper, A3 eller A2 landskapsreproduktioner, lim, sax, färger och penslar. Landskap som man kan använda som bakgrund finns i bilagan.

6. Utvärdera kommunikation, samarbete och gruppsammanhållning

När aktiviteten är klar kan handledaren be gruppen reflektera över de metoder de använde för att utföra sina uppgifter.

Syftet med dessa frågor är att bjuda in deltagarna att reflektera över hur de kommunicerade och samarbetade under aktiviteten, hur aktiviteten påverkade deras relation till andra och hur varje person kunde bygga en plats för sig själv i gruppen.

Tanken är att bjuda in deltagarna att avgöra om sammanhållning i gruppen uppstod under deras samspel, att bestämma dess möjligheter och begränsningarna, och om det kan ge en grund för fortsatta relationer i framtiden.

Handledaren kan föreslå följande frågor eller välja ut de som verkar mest relevanta. Deltagarna kan svara ensamma, i par eller som tre. Gruppen kan sedan dela sina svar med varandra. Frågor om kommunikation och gruppsammanhållning:

- Var instruktionerna tydligt formulerade (av handledaren)? Förklara vad du tycker kan förbättras.
- Hur har aktiviteterna utvecklats: t.ex., har alla följt instruktionerna?
- Tolkade alla i gruppen instruktionerna på samma sätt i aktivitetens olika skede? Kan man göra några justeringar? Gjorde man justeringar utan problem? Förklara hur.
- Upplevde du under aktiviteten att du använde samma sätt att tala (ordförråd, syntax, intonation)? Upplever

du att alla var lika artiga eller öppna? Gillade du särskilt hur några av gruppmedlemmarna talade?

- Hur var arbetsuppgifterna fördelade? Vem bestämde till exempel i vilken ordning varje person skulle ställa frågor, berätta historien eller välja ett djur?
- Anser du att vissa deltagare styrde aktiviteten mer än andra? Ja eller nej? I båda fallen, tycker du att var bra? Förklara.
- Hur kommunicerade och samarbetade ni? Hade du svårt att berätta din historia? Ställde du frågor till andra personer? Upprepade ni varandras historia? Valde ni nyckelord eller djur? Gjorde ni kollaget? Förklara.
- Tycker du att gruppen har utvecklat sitt eget sätt att samspela? Förklara varför.
- Kände du att du relaterade mer till specifika berättelser som du hörde i gruppen? Förklara varför.
- Blev du överraskad av någon berättelse i gruppen? Förklara varför.
- Gjorde någon av berättelserna i gruppen dig obekvämt? Förklara varför.
- Tror du att de olika aktiviteterna som innebar att berätta och lyssna på personliga berättelser samt göra ett collage bidrog till att gruppaktivitetens deltagare kände sig som en grupp och att de skulle kunna ha relationer i framtiden? I vilket sammanhang eller i vilken situation? Förklara varför.
- Tror du att du har lärt dig nya saker eller utvecklat dina allmänna kunskaper när du deltog i aktiviteten? Förklara varför eller varför inte.

7. Anpassningsförmåga: att utföra aktiviteten på främmande språk eller med grupper med begränsad literacitet

Denna aktivitet kan anpassas till mer specifika situationer, t.ex. språkinläringssituationer.

I det här fallet behöver läraren eller handledaren göra förberedelser med fokus på språkliga aspekter som är anpassat till gruppens språkliga nivå. Man kan föreslå listor med ordförråd och syntaktiska strukturer för inledande berättelserna. Dessa berättelser kan förberedas i förväg (av läraren).

Vid en alfabetiseringsworkshop kan metoden diktering till experten (Canut 2018) användas.

När det gäller en grupp med flerspråkiga kompetenser kan denna aktivitet vara ett bra tillfälle för att skapa en form av ömsesidig hjälp mellan mer avancerade och mindre kompetenta språkinlärare.

Bibliografiska referenser

Canut Emmanuelle 2018. Pratiquer la dictée à l'expert avec des migrants : médiation de l'enseignant dans l'apprentissage du langage oral et écrit. *Le Langage et l'Homme*, EME éditions / L'Harmattan, 53/2, s. 51-73. (hal-02903242)

Descola Philippe, Les animaux et l'histoire, par-delà nature et culture, *Revue d'histoire du XIXe siècle* [En ligne], 54 | 2017, mis en ligne le 01 juillet 2019, consulté le 24 février 2022.
URL : <http://journals.openedition.org/rh19/5191> ; DOI : <https://doi.org/10.4000/rh19.5191>

Dominic Abrams and Michael A. Hogg (2010) Social Identity and Self-Categorization *The Sage Handbook Prejudice*, Pp 179-193

Festinger, Leon. (1950). Informal social communication. *Psychological Review*, 57(5), 271-282.
<https://doi.org/10.1037/h0056932>

Greco, Luca; Mondada, Lorenza; Renaud, Patrick (Eds)(2014). *Identités en interaction*. Limoges, Lambert-Lucas.

Lefebvre Augustin, (in press 2022). Leader and follower: Towards the Organization for Economic Co-operation and Development's two interactional categories to describe learning situations? *Bandung: Journal of the Global South* (Brill Publishers)

Oberlé, Dominique. Chapitre 3. La cohésion, *La dynamique des groupes*. sous la direction de Oberlé Dominique. Presses universitaires de Grenoble, 2016, pp. 59-82.

Tajfel, Henri (1972). Social categorization. English manuscript of "La catégorisation sociale". In S. Moscovici (Ed.), *Introduction à la Psychologie Sociale* (Vol. 1, pp. 272-302). Paris: Larousse.

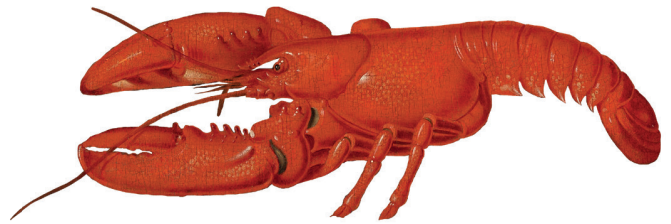
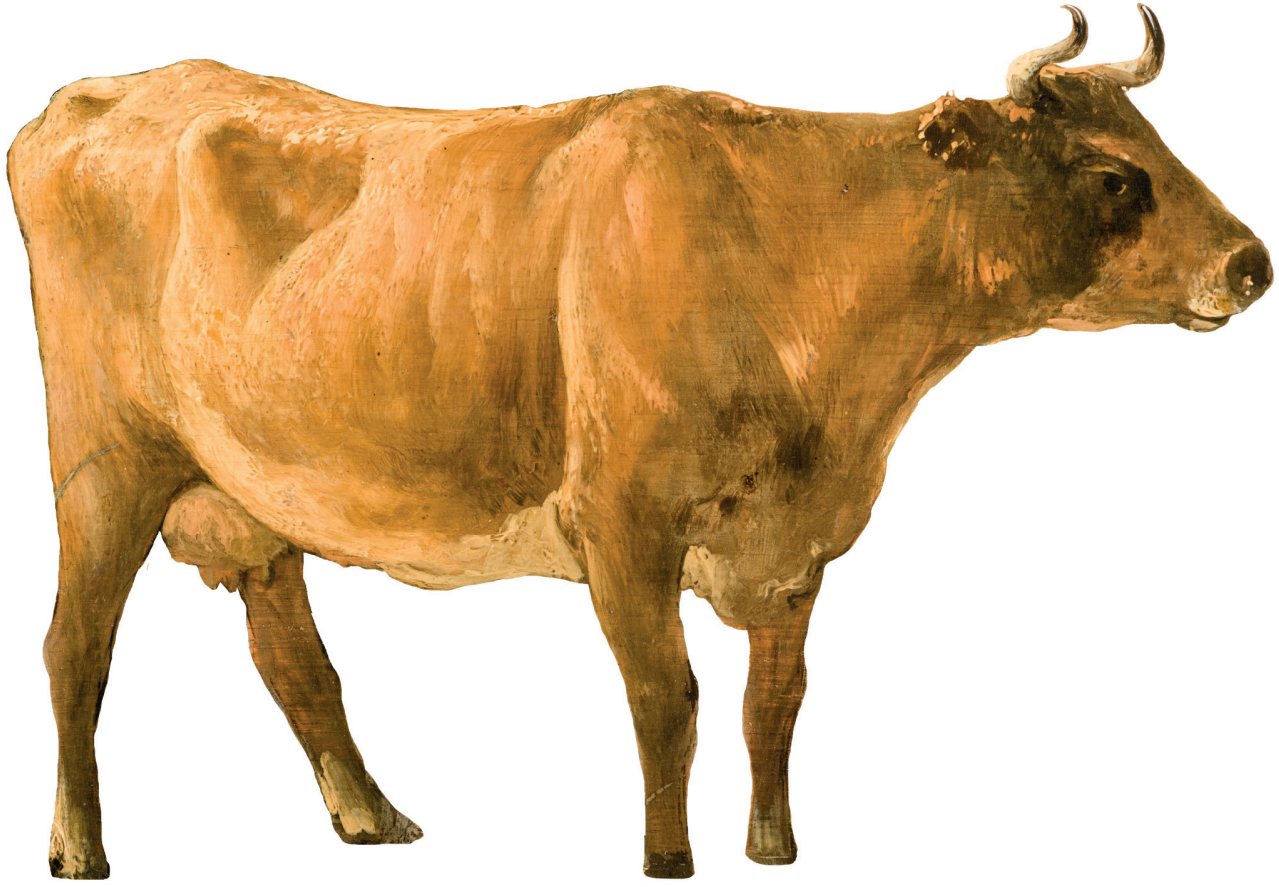

Bilagor

Jan Brueghel den äldre, *Berglandskapet*, ca. 1600.

Salomon van Ruysdael, *Resande vid värdshuset Den Vita Svanen*, 1662.

Abraham Govaerts, *Landskap med fiskare*, 17-talets första kvartal.

Jan van Goyen, *Sjölandskap med fiskare*, ca. 1646–1650.

Alla konstverk från Museum of Fine Arts samlingarna har reproducerats med museets tillstånd.

